

PATRIMONI

BSILICA SANTS JUST I PASTOR

La Mare de Déu de l'Esperança.
La verge, en avançat estat de gestació, una de les talles més impactants de les capelles laterals del temple.

L'església de Santa Maria del Mar, la torre Mapfre, l'hotel Ars i el Parc de Recerca Biomèdica des del campanar de la basílica

FOTOS: ALEX GARCIA

La basílica dels Sants Màrtirs Just i Pastor exhibeix el seu tresor

L'església dels prodigis

D. MARCHENA Barcelona

Barcelona és 174 esglaons més a prop del cel gràcies a la basílica dels Sants Màrtirs Just i Pastor. Vint segles de cultura, història i art. Un viatge des de l'època romana fins al segle XXI. La basílica és una capsa de sorpreses, un mirador increïble i el centre de culte més antic de la ciutat. Segons la tradició, els cristians de Bàrcino ja pregaven aquí. Com revelen les últimes troballes –una cripta i una tomba del segle VI, probablement d'un bisbe– també va ser un lloc per a poderosos.

I per a herois humils. Com el sagristà que en la Guerra Civil va treure al carrer diversos bancs i hi va calar foc. "Aquesta ja ha cremat, anem-ne a buscar una altra", diu la llegenda que va dir als primers que van arribar amb torxes. O com l'Alfredo, de 53 anys i "paleta gairebé des de petit", que fa uns mesos retirava a la volta de la capella del Santíssim capes d'estuc quan hi va veure rastres de pintura. Una mà, una cara. "Vaig avisar de seguida, i ves per on".

I ves per on, un altre prodigi en aquesta aquesta joia gòtica, a la vora de la plaça Sant Jaume. Un descobriment que ha entusiasmat Isabel Coll, doctora en Història de l'Art i professora de la Universitat de Barcelona, que dimarts va donar una lliçó magistral sobre els pintors *oblidats* de la Reinaxença, els fonaments sobre els quals s'assenta el palau dels *immortals* Rusiñol, Casas i Martí Alsina. Les pintures exhumades, del 1857, representen qua-

La volta. A la dreta de l'altar major (a dalt) hi ha la capella del Santíssim, amb obres de Ribó i Mirabent, ara estudiades per la doctora Coll

tre moments de la passió i la resurrecció. Són de Josep Mirabent i Bartomeu Miró. El primer va deixar la seva empremta a la sala dels Miralls del Liceu, el monestir de Montserrat i el paranimf de la Universitat de Barcelona, entre altres edificis, però successives restauracions poc respectuoses van malmetre la seva obra o la van ocultar completament. La doctora Coll, que es va fer càrrec del cas fa només tres setmanes i parla de la seva feina com una detectiva apassionada, va demanar a les autoritats civils i eclesiàstiques i als mecenes, ins-

titucionals i particulars, que no tanquin l'*aixeta* per completar la restauració i perquè, n'està segura, hi haurà més sorpreses.

Que ho preguntin a Julia Beltrán, que ha dirigit els últims treballs arqueològics, com una nena que obre una infinitat de regals de Nadal. Les troballes són molt importants i només s'ha excavat una cinquena part de la basílica. O caldria dir de les dues basíliques, perquè el rector de la parròquia, el teòleg Armad Puig, està convençut que l'església, que va començar a construir-se el 1342, s'aixeca sobre la primitiva.

Les excavacions han destapat una piscina baptismal, una galeria subterrània i la sepultura d'un bisbe. També una sagrera –la primera de les seves característiques a Europa– amb les restes de 120 víctimes de l'epidèmia de pesta negra que va assolir el continent al segle XIV. Es glaia imaginar el que oferirà el futur en

Els arqueòlegs han trobat restes de les víctimes de la pesta negra que va assolir Europa al segle XIV

aquest racó on passat i modernitat s'abracen, com testimonien els dos murals de Perico Pastor, amb obra a les galeries més importants del món, i que ja adornen la basílica. Art actual al costat de retalles del segle XVI, talles renaixentistes, mobles del XVIII...

La restauració també ha solucionat el problema de les goteres, ha rehabilitat la sagristia i ha donat una nova vida als impressionants vitralls, abans semitapats. L'arquebisbe, el rector, l'alcalde i el president de la Diputació, entre altres autoritats, es van extasiar ahir a la basílica, on queda molt per fer, però on els barcelonins poden descobrir a partir d'avui que paga la pena conèixer aquests tresors i culminar el recorregut pujant els 174 esglaons del campanar per descobrir una vista preciosa i sentir-se una mica més a prop del cel. ●

VEGEU EL VÍDEOREPORTATGE DE RAQUEL QUELART A <http://bit.ly/1C1TzqP>